

به نام خدا

گلستان

شیخ شیراز، سعدی / تصحیح متن و شرح لغات: حسین استادولی

سرشناسه	: سعدی، مصطفی بن عبدالله - ۱۳۹۱ ق.
عنوان قراردادی	: گلستان
عنوان و نام پدیدآور	: گلستان سعدی؛ گزینۀ ادب پارسی / تصحیح متن و شرح لغات حسین استادولی
وضعیت ویراست	: ویراست ۳
مشخصات نشر	: تهران: قدیانی، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۰ ص.
شابک	: 978-964-536-396-1
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیفا
یادداشت	: ویرایش‌های قبلی کتاب با عنوان "گلستان شیخ شیراز سعدی" منتشر شده است.
عنوان دیگر	: گلستان شیخ شیراز سعدی.
موضوع	: نثر فارسی -- قرن ۷ ق.
شناسه افزوده	: استادولی، حسین. - ۱۳۲۱ - مصحح
رده‌بندی کنگره	: ج ۱۳۸۹ ۵۲۱۱ PIR
رده‌بندی دیوبی	: ۸/۸۴۱ فا ۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۰۱۱۴۴

مورد تأیید و معرفی شده در وزارت آموزش و پرورش
کتابنامه رشد شماره ۱، ردیف ۶۷۱

موسسه انتشارات قدیانی

www.ghadyani.ir

تلف: ۶۶۳۰۴۴۱ (خط ۱) دودنگار: ۶۶۳۰۳۳۶۳

گلستان (شیخ شیراز سعدی)

گزینہ ہی ادب پارسی

تصحیح متن و شرح لغات: حسین استادوئی

حاج اہنخورم و احادی جلد: کیانوس غریب پور آماد سازی: بخش هنری و فنی

زیر نظر شورای بررسی

جواب اول: ۱۳۹۰ تعداد: ۳۲۰۰ نسخه

ISBN: 978 - 964 - 536 - 396 - 1 9YA-9FF-326-396-1:SLA

کد: ۹۰۱۱۵۷۶

حجاب: جایخانه قدیانی، تهرانی

کلیه حقوق محفوظ است.

۵۵۰۰ تومان

۶		سخنی درباره چاپ جدید
۷		پیشگفتار مصحح
۱۱		سعدی و آثار او
۲۵		دیباجه
۴۷		باب اول: در سیرت پادشاهان
۹۹		باب دوم: در اخلاق درویشان
۱۴۹		باب سوم: در فضیلت قناعت
۱۸۷		باب چهارم: در فواید خاموشی
۱۹۹		باب پنجم: در عشق و جوانی
۲۳۳		باب ششم: در ضعف و پیری
۲۴۵		باب هفتم: در تأثیر تربیت
۲۷۵		باب هشتم: در آداب صحبت

سخنی درباره چاپ جدید

عرضه کتاب گلستان حکیم سخن‌دان و مصالح‌گو، سعدی شیرازی (رحمه‌الله) در این قطع و اندازه و با این طرز شرح و توضیح، مورد استقبال گرم و شایان خوانندگان عزیز قرار گرفت و در عرض ۱۱ سال (۶۶ - ۷۷) به چاپ هیجدهم رسید و همچنان از رونق بازار آن نکاسته است.

از آنجا که ناشر محترم بنا را بر تجدید چاپ آن با حروف چینی جدید نهاده بود، باری دیگر بدان پرداختم و علاوه بر شرح مرحوم دکتر خزائلی، شرح مرحوم دکتر یوسفی را از نظر گذراندم. متن انتخابی آن مرحوم با متن حاضر تفاوت‌های بسیاری داشت و در مواردی درست‌تر می‌نمود. از این رو چند اصلاح جزئی در متن حاضر به عمل آمد و نیز لغاتی بسیار دیگر به شرح آورده شد، و اینک متنی صحیح و پیراسته با چهره‌ای تازه و آراسته به ادب‌دوستان و حکمت‌نیوشان تقدیم می‌گردد.

حسین استادولی

۱۳۷۸/۳/۱

پیشگفتار مصحح

کتاب گلستان شیخ شیراز مصلح‌الدین سعدی یکی از پراح‌ترین آثار ادبی - اخلاقی زبان پارسی است. شهرت گلستان در میان ادب‌دوستان تنها نه از آن‌سو است که سعدی یک ادیب ایرانی است، چه ادب و هنر بی‌آنکه با تعهد آمیخته باشد دیری نپایید و عمری دراز نیابد و مقبول خواص نیفتد و ذکر حمیل از خود به یادگار نگذارد، بلکه شهرت آثار سعدی علاوه بر جنبه ادبی آن و سلاست لفظ و سلامت بیان، مرهون آمیختگی آن با تعهد و دین‌داری است. چرا در پندهای سعدی و مولوی و امثال آنان اثر و نفوذ خاصی است؟ زیرا برخاسته از عقیده و ایمان است؛ اولاً خود گوینده دارای ایمان بوده، و ثانیاً متکی به منطق ایمان می‌باشد.

از این‌روست که گلستان همواره در معرض تعلیم و تعلم قرار گرفته و به عنوان والاترین درس‌های اخلاق آموزش داده می‌شود و شاید علت اینکه این کتاب در مدارس به دانش‌آموزان تدریس می‌شده این بوده که می‌خواسته‌اند از آغاز شکل‌گرفتن شخصیت آنان ذهن و افکارشان با محتویات بلند و پندهای آموزنده و معارف اصیل دینی که در گفتار پرمغز سعدی نهفته است، انس گیرد و شخصیتشان در چنین قالب‌هایی شکل پذیرد، چه **الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ**.

البته - همان‌طور که مرحوم فروغی در مقدمه خود نگاشته‌اند - این کتاب

ویژه دانش‌آموزان ابتدایی نیست بلکه همه طبقات مردم از عالی و دانی، عالم و عامی، والی و رعیت، توانگر و درویش، واعظ و مستمع، پیر و جوان، توانا و ضعیف، استاد و دانشجو، همه و همه به مطالعه آن نیازمندند و به عمل به آن ملزم.

چندی پیش برادر گرامی جناب آقای قدیانی از بنده خواستند این کتاب را یکبار ملاحظه نموده و برای تسهیل کار خوانندگان گرامی عبارات عربی آن را اعراب‌گذاری کرده و لغات مشکل و نامأنوس آن را شرح دهم. اخیراً از کتاب گلستان با تصحیح مرحوم محمدعلی فروغی و تصحیح دانشمند گرامی جناب آقای خرمشاهی توسط انتشارات امیرکبیر چاپی منقح و پیراسته به عمل آمده است، ولی به دلائل ذیل این پیشنهاد را پذیرفتم:

۱. آوردن نسخه‌بدهایی که در آن چاپ آمده برای کسانی که کار تحقیق ندارند ضروری نمی‌نماید.

۲. عبارات عربی آن ترجمه نشده است.

۳. لغات و واژه‌های آن اولاً در آخر کتاب آمده و مراجعه به آن در حین مطالعه کمی دشوار است، و نیز همه‌ی لغات و اصطلاحات آورده نشده است.

۴. یک نسخه را متن قرار داده و میان نسخه‌ها جمع نکرده لذا پاره‌ای نارسایی‌ها در آن به چشم می‌خورد.

برای این منظور نسخه چاپ مرحوم فروغی و چاپ دکتر محمد خزائی را اساس کار قرار داده و با توجه به نسخه‌بدهای چاپ فروغی و انتقال پاره‌ای از آنها به متن، متن حاضر را آماده طبع نمودم.

در شرح لغات و اصطلاحات، بر شرح گلستان به قلم توانا و شیوای دکتر محمد خزائی تکیه شده، مگر مواردی که اختلاف نظر در میان بوده، که بر آنچه خود صحیح می‌دانسته اعتماد داشته‌ام.

نیز جهت آشنایی خوانندگان با مؤلف و سبک و روش کتاب گلستان، مقدمه مرحوم فروغی از چاپ مذکور که با قلمی شیوا و محققانه نگاشته شده

در مقدمه همین چاپ قرار داده شده است.

در خاتمه امید می‌رود گلستان سعدی بار دیگر با چهرهای روشن و گویا به محافل ادب‌دوستان و کلاس‌های درس دانش‌طلبان راه‌یافته و فضای مقدس آنان را روح‌افزا شده و مشام جان عزیزشان را مطیّب سازد. و نیز توفیق هر چه بیشتر ناشر محترم را آرزومندم.

حسین استادولی

۱۳۶۶/۳/۲۰

www.ketab.ir